

حضور داشتند و صحنه بسیار سختی بود؛ آنها داغدار و شوکه بودند و نمی دانستند چه کار کنند. فقط صدای گریه و شیون به گوش می رسید.»

آمادگی و ایمنی؛ کلید موفقیت در عملیات نجات

عملیات امدادی پس از انفجار اخیر، یکی از دشوارترین ماموریت هایی بود که نیروهای امدادی با آن مواجه شدند. یوسف دهقانی، امدادگر جمعیت هلال احمر استان هرمزگان شهرستان قشم نیز، از سختی های این ماموریت می گوید: «شرایطی که در حال حاضر با آن مواجه هستیم بسیار دشوار است. البته برای افرادی مانند ما، این شرایط باید قابل تحمل تر باشد. اما دیدن افرادی که در اینجا ایستاده اند و خانواده هایشان که از وضعیت عزیزانشان بی خبرند، واقعاً سخت و دلخراش است. ما در محوطه عملیاتی منتظریم تا به محض دریافت علامت مبنی بر وجود افرادی زیر آوار، برای کمک اقدام کنیم. همچنین، ما پشتیبان آتش نشانی هستیم و به افراد داخل محوطه کمک می کنیم. اگر آتش نشانی نیاز به اکسیژن ترابی و یا کمک های اولیه داشت، به او رسیدگی می کنیم. ما با توجه به آموزه هایی که از قبل داشته ایم، باید با این شرایط خود را وفق دهیم و بدن خود را آماده نگه داریم. از انجام کارهای اضافی پرهیز کنیم و گروه ها به صورت منظم و با تغییر تیم ها کار کنند تا همه خسته نشوند. هر شهرستانی که اعزام شده، دو یا سه تیم به مدت دو ساعت کار انجام می دهند و سپس تیم ها عوض می شوند تا نیروهای تازه نفس وارد عمل شوند. همچنین باید مراقب گرمزدگی و خفگی باشیم و از بروز ضعف جلوگیری کنیم. از نظر تأمین مواد غذایی و نوشیدنی، به ویژه شیر، با توجه به آلودگی موجود، احتیاط لازم را به عمل می آوریم تا مشکلاتی مانند عفونت ریه پیش نیاید. عملیات ما با استفاده از ماسک و تجهیزات ایمنی انجام می شود. قبل از ورود به محوطه عملیاتی، ایمنی فردی چک می شود و ماسک ها و تجهیزات یک بار مصرف با هر بار ورود و خروج تعویض می شوند. کلاه ایمنی، دستکش و عینک نیز از الزامات هستند و با هر بار ورود و خروج، افراد بررسی می شوند.»

حمایت روانی

دیدن چهره های نگران و ناامید خانواده ها که در انتظار خبری از عزیزانشان بودند، قلب هر امدادگری را به درد می آورد و انگیزه آنها را برای ادامه کار و چندان می کرد؛ «ما باید تلاش کنیم که در این شرایط، آرامش را حفظ کنیم و اجازه ندهیم به شایعات دامن بزنند. به عنوان مثال، وقتی فردی در حال فیلم برداری بود، خودم با او صحبت کردم و خواستم که فیلم نگیرد، زیرا این کار ممکن است باعث ایجاد استرس برای خانواده ها شود. حتی به نیروهای امدادی نیز تأکید کردیم که عکس ها و فیلم ها جایی منتشر نشود. حمایت روانی برای افرادی که در اینجا نیستند و نمی توانند وضعیت را ببینند، بسیار مهم است و تصویر نمی تواند گویای تمام واقعیت ها باشد.»

روایت تلاش نیروهای امدادی برای یافتن مصدومان و جانبازان حادثه بندر شهید رجایی در گفت و گوی «شهروند» با امدادگران هلال احمر

عملیات در دل آتش و دود

✍️ [سیمافراهنی] شرایط محیطی به شدت نامساعد بود. آوارهای سنگین و پراکنده، دود غلیظ و خطرات احتمالی ناشی از انفجارهای بعدی، همه و همه بر دشواری کار می افزودند. نیروهای امدادی باید با دقت و سرعت عمل می کردند؛ زیرا هر ثانیه ممکن بود به معنای نجات یا از دست دادن جان یک انسان باشد. آنها فداکاری را در گرم ترین نقطه جنوب کشور، معنا کردند. در پی وقوع یک انفجار مهیب در اسکله شهید رجایی، بندرعباس که در

را انجام می دادند.»

فقط صدای گریه و شیون به گوش می رسید

علاوه بر چالش های فیزیکی، فشار روانی ناشی از مشاهده وضعیت ناگوار قربانیان و خانواده های داغدار نیز بر دوش امدادگران سنگینی می کرد. نجاتگر یکم جمعیت هلال احمر ادامه می دهد: «تلخ ترین صحنه، پیکری بود که وقتی با او مواجه شدم، انگار از دیدن صحنه انفجار خشکش زده باشد و موج انفجار او را گرفته بود. صحنه خیلی بدی بود. خیلی از آمبولانس های هلال احمر اورژانس آنجا بودند سریع کارهایشان انجام می شد. من نیز در آواربرداری مشغول بودم و از همان لحظه که وارد شدیم، به مصدومان رسیدگی کردیم. تمام ساختمان ها چک و بررسی شدند و آواربرداری ادامه یافت. برخی از خانواده ها در کنار اسکله

ماموریت با ماسک ایمنی

تیم های امدادی با وجود خستگی و فشارهای روحی، هرگز از پا نیفتادند. آنها با همکاری و همبستگی، به یکدیگر قوت قلب می دادند و با استفاده از تجهیزات ایمنی و تکنیک های حرفه ای، به تلاش برای نجات جان انسان ها ادامه می دادند. این ماموریت نه تنها آزمون توانایی های فنی آنها بود، بلکه نشان دهنده عزم و اراده ای قوی در برابر سختی ها و چالش ها بود. ناصرالدین مهدی زاده رئیس اداره عملیات جمعیت هلال احمر استان هرمزگان که همچنان در محل حضور دارد، در گفت و گو با خبرنگار «شهروند» می گوید: «یک محوطه کانتینری، که در ابتدا تصور می کردیم، یک انبار تجهیزات باشد، به یکباره تبدیل به کانون حادثه شد. ما با سه تیم امدادی به محل اعزام شدیم و هرگز تصور نمی کردیم که با چنین ابعاد گسترده ای از حادثه مواجه شویم. به محض رسیدن، حجم حادثه ما را در شوک فروبرد. دود سمی ناشی از آتش سوزی به شدت در فضا پخش شده بود. در مواجهه با مواد مشتعل، از اینکه کدام خاموش کننده استفاده شود، سردرگم بودیم. حجم آتش به حدی بود که نیروهای عملیاتی حتی نمی توانستند به محل نزدیک شوند. در ابتدا، ما به انتقال مصدومان سرپایی پرداختیم و اجساد را که پیدا می شد، در کیسه های مخصوص قرار دادیم و منتقل کردیم. تیم ما شامل ۱۳ نفر بود و در مجموع با مدیرعامل و رئیس اداره عملیات به حدود ۱۸ نفر رسیدیم. با اضافه شدن نیروهای دیگر، تعداد ما به تقریباً ۶۰ نفر افزایش یافت. مواد ناشناخته و دود سمی نیاز به تجهیزات و ماسک های ایمنی داشت. اما گرمای شدید بندر و حرارت آتش اجازه تنفس را از ما گرفته بود. به تدریج به غروب نزدیک می شدیم و شرایط به شدت دشوارتر می شد. در این وضعیت، دسترسی به افرادی که ممکن بود زیر آوار باشند، بسیار بعید به نظر می رسید. با این حال، ما به جست و جوی ادامه دادیم و در نهایت چند جسد را کشف کردیم.»

مدیریت و برنامه ریزی بسیار خوب بود

در حالی که برخی از اعضای تیم به جست و جوی مصدومان زیر آوار مشغول بودند، بقیه باید به ارزیابی خطرات احتمالی و مدیریت شرایط اضطراری می پرداختند. مظفری ادامه می دهد: «هر تیمی که می خواست وارد صحنه شود، بیشتر از بیست دقیقه وقت نداشت که داخل برود، مصدومان و اجساد را پیدا کند و برگردد. تیم های دیگر منتظری ماندند تا نوبتشان شود. بعد تا بقیه تیم ها داخل بروند و برگردند، تقریباً یک ساعتی طول می کشید تا باز نوبت تیم اول شود. در این مدت نیز، تیم اول ریکاور می شدند و باز به صحنه دود و آتش وارد می شدند. البته ما از لحاظ تجهیزات، کامل بودیم؛ ماسک فیلتر دار، دستکش، کلاه و عینک های ایمنی داشتیم. می توان گفت این یکی از سخت ترین ماموریت ها بود. با این حال مدیریت و برنامه ریزی بسیار خوب بود و هیچ اتفاقی برای نیروها نیفتاد. همه چیز به خوبی مدیریت شد. از همان لحظه که وارد شدیم، اقدامات در خصوص مصدومان انجام شد و سریع سراغ آواربرداری رفتیم. حجم آوار متغیر بود. در یک سری نقاط زیاد بود و یک سری کم. داخل محل، نیز خشکی و موج انفجار محسوس بود و بسیاری از آمبولانس های هلال احمر و اورژانس در آنجا حضور داشتند و سریعاً کارهایشان

مصدومان حادثه نیاز به درمان فوری

رئیس اداره عملیات جمعیت هلال احمر استان هرمزگان، شرایط مصدومان در آن منطقه را اینگونه توصیف می کند: «مشخص بود که هیچ کس در محوطه اصلی زنده نمانده است؛ یا به دلیل موج انفجار یا سوختگی جان خود را از دست داده بودند. ساختمان ها و سایت های اطراف نیز به شدت آسیب دیده بودند. هر کس نزدیک تر به محل اصلی بود، وضعیتش هم وخیم تر بود. ما مصدومان از وضعیت حادثه تا سرپایی را پیدا کردیم. برخی از مصدومان نیاز به درمان در اتاق عمل داشتند، خیلی از افراد هم سرپایی درمان شدند. البته آنجا منطقه کاری

انتقال بیش از هزار مجروح

این تعداد، ۴۰ نفر در بخش مراقبت های ویژه (ICU)، تحت نظر قرار دارند. «وی با ابراز تأسف از جان باختن ۲۸ نفر از هموطنان در این حادثه گفت: وضعیت جسمی مصدومان به طور کلی پایدار است، مجروحان دچار آسیب های متعددی شده اند، از جمله سوختگی، پرتاب شدگی و آسیب ناشی از انفجار هستند. عملیات اطفای حریق با بهره گیری از بالگردهای هلال احمر که مجهز به سیدهای مخصوص پاشش آب و تجهیزات پخش قوم هستند، با جدیت در حال انجام بود. نیروهای امدادی با پذیرش خطر، فعالیت های گسترده ای را انجام دادند.» وی با اشاره به رسیدگی های روانی و اجتماعی به حادثه دیدگان افزود: «تیم های امداد روانی و حمایت های روانی (سحر) در محل حضور دارند تا ضمن پشتیبانی روحی از مجروحان و خانواده های آنان، به خانواده و بستگان افراد

رئیس جمعیت هلال احمر بلافاصله پس از شنیدن خبر این حادثه مهیب، عصر روز شنبه برای مدیریت میدانی عملیات امداد رسانی راهی محل حادثه شد و از نزدیک در جریان نحوه امداد رسانی ها قرار گرفت و از مجروحان در بیمارستان نیز عیادت کرد. او عصر دیروز با اعلام این که بخش عمده ای از عملیات اطفای حریق در منطقه انجام شده و اکنون مراحل نهایی لکه گیری در حال اجرا است، گفت: «با بسیج نیروهای امدادی، شرایط در حال بازگشت به وضعیت عادی است.»

پیرحسین کولیوند با اشاره به اقدامات صورت گرفته افزود: «در اولین ساعات حادثه، تمرکز اصلی ما بر جست و جوی نجات مجروحان بود که خوشبختانه منجر به نجات بیش از هزار نفر شد. اکنون ۱۷۰ نفر در بیمارستان بستری هستند که از

دادگستری استان هرمزگان، در پی وقوع انفجار در بندر شهید رجایی، ۲۸ نفر تاکنون جان باخته و طبق تایید اورژانس، یک هزار و ۲۴۲ نفر مصدوم شدند که از این تعداد ۲۴۰ نفر در بیمارستان های استان هرمزگان و ۹ نفر در بیمارستان های شیراز بستری شده اند. البته این آمار مربوط به عصر روز یکشنبه است و امکان تغییر وجود دارد.» در بخش دیگری از این اطلاعیه آمده است: «تیم های سحر جمعیت هلال احمر برای پشتیبانی روانی در بیمارستان سیدالشهدای بندرعباس مستقر شدند و تلاش می کنند تا با ارائه مشاوره و خدمات حوزه روانی از متاثران و خانواده های حادثه دیدگان حمایت کنند. ۸۰ تیم عملیاتی از هلال احمر برای حضور در منطقه به حالت آماده باش درآمده که ۲۵ تیم در میدان

حضور

۸۰ تیم

عملیاتی در منطقه

جمعیت هلال احمر در اطلاعیه ای ظهر دیروز، از امداد رسانی به مصدومان حادثه انفجار اسکله شهید رجایی با استفاده از همه ظرفیت ها و استقرار تیم های سحر (سفیران حمایت روانی) در منطقه خبر داد و اعلام کرد: «۶۰ تیم در منطقه در حالت آماده باش هستند.» در اطلاعیه این جمعیت در رابطه با آخرین اقدامات، تمهیدات و امداد رسانی در حادثه انفجار اسکله شهید رجایی آمده است: «طبق اعلام

حاضر ۵۵۰ تیم دیگر برای پشتیبانی از سایر تیم ها آماده اعزام به منطقه شدند. همچنین به دستور رئیس جمعیت هلال احمر ۵۰ فروند بالگرد به استان هرمزگان اعزام شدند و با استفاده از پودرهای مهار آتش کمک رسانی برای اطفای حریق و انتقال نیروها و حادثه دیدگان را آغاز کردند.» در بخش پایانی اطلاعیه آمده است: «تیم های حمایتی هلال احمر روند بازپیوند افراد مفقودی و کم شده را آغاز کرده و تلاش می کنند تا خانواده ها را در جریان آخرین وضعیت مصدومان و مفقودان قرار دهند. جمعیت هلال احمر تا پایان عملیات امداد رسانی به متاثران از انفجار در میدان حاضر است و پس از پایان عملیات نیز تلاش می کند تا خدمات حمایتی را در منطقه انجام دهد.»